

Život pro

líheň mistrů

Jiří Daniel

REGION
PANDA

Začal jsem ve Skutči

Postupně zjišťuji, že jsem jedním z nejstarších trenérů šachové mládeže v ČR. Trenérem jsem se stal v roce 1969, v době, kdy mi bylo 15 let. Komunisté tehdy zakázali skauting a já jsem převedl skauty ve Skutči do TJ a scházeli jsme se dál v šachové klubovně v tehdejší sokolovně. Měl jsem tam dvacet dětí, skoro vrstevníků, a okamžitě absolvoval kurz trenérů III. třídy legendárního trenéra, kuřáka a hráče taroků Františka Pitharta. Na šachovou dráhu mě nasměroval předseda OŠS v Chrudimi Jaroslav Hájek.

Ve Skutči jsem hrál šachy od šesti let. Ale tak, že jsem se zúčastnil přeboru tamní jedenáctiletky, kde hrálo 20 dětí. Problém byl v tom, že jsem hrál doma dámu s bráškou a říkali jsme tomu šachy. Najednou jsem viděl na první řadě 8 „dam“, pěšáci nestáli na černých polích cik cak, ale vedle sebe v řadě. Soupeři mě učili tahat figurkami. Byl jsem poslední, ale nadšený a bráška, který chodil do 10. třídy, mi koupil k Vánocům opravdové turnajové šachy! K volným partiím u nás v domě mě občas zvali kluci Adamcovi (Zdeněk a pozdější režisér Jirka, který chodil s mou sestrou do třídy na SVVŠ) a mým nejčastějším soupeřem byl Mirek Novotný.

Už jsem je tedy „uměl“ hrát a každý rok jednou na podzim byl ve Skutči Městský přebor žáků, který organizoval pan Karel Flídr. První tři jsme postupovali do okrskového přeboru, kde jsme se utkali s chlapci z Luže a Chrasti u Chrudimě. I z okrskového přeboru jsem postoupil vždy do okresního přeboru pravidelně se svými vrstevníky Mirkem Novotným ze Skutče, s Hromkem z Chrasti a Standou Smetákem z Luže. Okresní přebor se hrál vždy v Hlinsku nebo v Chrudimi. Když už jsem chodil asi do osmé třídy, vyhrál jsem vedlejší skupinu OP žáků a to byl můj největší úspěch v žákovské kariéře.

Skaut - Junák

V té době mě chytl skauting. Naprostá euforie. Najednou jsem na kamarády už nevolal „ty vole“ a vedl skautskou družinu Jestřábů. A pak tu byl náš vzor, absolutní, nejlepší skaut na světě, Ladislav Balda Bartůněk. Za pouhé dva roky ze mě udělal skauting člověka.

A do toho komunisté. Zrušili skauting a já jsem všechny skauty vzal zpátky do šachové klubovny. A začal jsem se v Chrudimi učit prodavačem a v Chocni chodit do obchodní akademie.

Lidi chtějí být obelhávaní

V Chrudimi na křižovatce Na Kateřině stávala největší prodejna Jednoty Hlinsko. Ve starém domě „na pět-níku“ jsem tam prodával všechno od droždí za dvacet halířů přes krájené máslo, televize, ledničky, stavebniny, drogerii, papírnictví, kukuřičný šrot až po kuřice. A tam byl vedoucím pan Netolický z Miřetic. Další člověk, který formoval moje životní postoje. Naučil mě srozumitelně, nahlas a s úsměvem zdravit zákazníky.

A když jsem obsluhoval a zákaznice se ptala, je-li chleba čerstvý, odpověděl jsem: „Paní, ten chleba je včerejší.“ Šéf si mě zavolal do kanceláře a dal mi kapky: „Jirko, co to říkáš? Chleba přivezli včera odpoledne, a je tedy v záruční lhůtě, čili čerstvý!“

„Jenže,“ zamyslel jsem se a odpověděl se zřetelem na skautské zákony, „pane vedoucí, já jako skaut nemůžu lhát“.

„Ale ty nelžeš, chleba je prostě čerstvý.“

Prodávali jsme přes pult také nakrápnutá vejce „křapky“ za 70 haléřů. Lidi je moc chtěli. Šéf poradil: „Navrch dej jedno nakrápnuté vejce a pod to devět nenakrápnutých.“

„Pane“, spustila zákaznice, „já tam mám nakrápnuté vejce, to si nechte a dejte mi jiný!“

„To nemůžu, pan vedoucí říkal...“

Za závěsem to zvedlo mého šéfa ze židle, úsměv od ucha k uchu směrem k zákaznici, za níž stála fronta, a milým hlasem spustil: „Dobrý den, paní Slepíč-

Kolem roku 1970 jsem vedl tým TJ Jiskra Skuteč na turnaji v Městci Králové. Zleva Daniel J., Andrlé P., Štěrba J., Novotný J., Plachý J., Andrlé O.(111)

ková! To máme dneska slunečno, vidíte?“ a zároveň jí to vejce vyměnil. „Sedm korun a nezlobte se tady na mladýho, je teprve v prvním ročníku!“ Vzadu mi pak všechno vysvětlil. „Jirko, tady jsi v obchodě a pamatuj si: Lidi chtěj být obelhávaní a ty jako obchodník jsi povinen plnit jejich přání.“

Měl jsem delší vlasy. To se do obchodu jeho stylu nehodilo. „Tady máš na holiče a hned si tam zajdi.“ „Ale já nechci.“ ... „Budeš vypadat jako já!“ pravil šéf, který byl do půl hlavy plešatý, pak proužek nakrátko ostříhaných vlasů a vzadu i kolem uší vyholený.

Nešel jsem, ale po půl století zjišťuji, že to předpověděl skoro správně....

Mach

Ale zpět do roku 1969. Ve Skutči jsem měl štěstí na pana Lubomíra Kusého, který šéfoval TJ Jiskra Skuteč tak, že totálně. Umožnil mi v mých 16-17 letech vést oddíl šachů, v pátek jsme chodili hrát do klubovny v sokolovně, která smrděla tabákem, a navíc s námi chodil pan Pavel Bulánek, který kouřil čibuk nebo doutník, pouštěl kouř po šachovnici

na soupeře a smrdělo to tam opravdu příšerně, takže mi maminka doma vždycky vynadala, protože u nás nekouřil jinak nikdo.

Na náměstí ve Skutči jsme měli vývěsní šachovou skříňku a pan Kusý, o kterém jsme si všichni kluci ve Skutči povídali jako o „Machovi“, mě chválil za zpravodajství. Ale jen do té doby, než si přečetl podrobnosti o tehdejší politickém šlágru, kdy Američan Robert Fischer narušil hegemonii Sovětů, mistrů světa v šachu, a v zápase v Reykjavíku zdolal Borise Spasského ze SSSR. To mi naznačil, že bych to tam nemusel psát, ale já jsem chodil do prvního ročníku na obchodní akademii v Chocni a jen jsem se smál.

Mach mezitím stříkal vodu na led na přírodním kluzišti, vybíral po koruně vstupné na bruslení, večer pískal hokej s Jenišovicemi, Poličkou nebo třeba s Hlinskem. A my kluci jsme čekali na puk na udupaných závějích sněhu za mantákem, kam občas přiletěl. Nebo na zlámanou hokejku, s níž jsme pak sami hráli „bendy“. Mach pak na jaře sekal trávu na fotbalovém stadionu, a když tam někdo potají šel mimo trénink kopat, tak se rozběhl, kluka chytil a vyvedl ho za kosinky. Ten samý Mach navíc chodil do práce a vytvářel podmínky pro skutečský basket, volejbal i tenis. I on byl mým velkým vzorem a později dědou hokejisty Kusého, který převýšil Skuteč tak, že si ho vzaly do extraligy Pardubice.

Pindroch

Moje šachová Skuteč vyhrála okresní přebor čtyřčlenných družstev na Chrudimsku a začala hrát v osmi krajskou soutěž. Hledali jsme dospělé, kteří by s námi hráli, protože šachový oddíl mezitím několik let neexistoval. Hrál s námi jen Pavel Bulánek, později pan Daněk. A jednou se přihlásil korespondenčním lístkem jakýsi PhDr. Vlastislav Pindroch s několika tituly. To jsem doma našel ve schránce mezi dopisy od dívek z obchodní akademie, bylo mi už asi sedmnáct let, jásal jsem jako pominutý, maminka napekla koláče a Pindroch přijel! Odehrál se mnou partii – byl

slabý jak čaj. Vyplnil přihlášku, zaplatil asi desetikorunu členských příspěvků. A pak?

Jednou jásal můj šéf inspektorů v Potravinách Rychnov, že se nám hlásí nový vedoucí samoobsluhy kdesi do Vamberka! Šéfovi jsme to vysvětlil. Pak se ohlásil k babičce mé manželky, která byla kronikářkou v Častolovicích, a hrozně se zajímal o zámek. Celá rodina u babičky uklidila, babička nachystala občerstvení, Pindroch, který uváděl kdysi ve Skutči v přihlášce „(rozený Píč)“, přijel s partnerkou, velmi skromné babičce drahé občerstvení spořádal a zmizel. Počtvrté jsem se s ním setkal v roli šéfredaktora Orlického týdeníku v Rychnově po roce 1990, kdy poslal článek na pár stránek strojopisu o významu ČSSD. Podepsána byla jeho sekretářka a on; doslova: Vlastislav Pindroch, rozený Píč.

Přes Kostelec do Rychnova

Po maturitě jsem šupajdil na dva roky na vojnu. Na vojně v Kostelci nad Labem jsem hrál šachy jen korespondenčně. Měl jsem kamrlík chemického instruktora a několik zapichovacích a magnetických šachů jsem měl v bednách od protichemických masek a přístrojů za vysokým stolem u dveří, který nebyli ochotní „furtáci“ podlézat ani přelézat.

Teprve v roce 1976 po vojně jsem začal bydlet se svojí ženou v Kostelci nad Orlicí a ještě jsem korespondenčními lístky sháněl lidi na zápasy krajské soutěže ve Skutči. A už jsem jezdil hrát do Rychnova vedlejší skupinu okresního přeboru mužů. Mládež v Rychnově vedl Pavel Krejcar, Zdeněk Hanzlík a Miloš Klíma, ale na žákovské soutěže jezdili minimálně nebo vůbec. Byl jsem řadovým hráčem III. VT, mimo první desítku hráčů v oddíle, který měl jediného KM Pavla Krejcara a několik lídrů v osobách Miloše Klímy, Jirky Podaného, Jardy Blažka, Bohumila Kotyzy a dalších. Dva roky jsem hrál za Javornici krajskou soutěž, přilákal jsem tam Viktora Ivanova a Otu Hemera z Dobrušky, Mirka Novotného ze Skutče, který se přestěhoval po VŠ do Rychnova a hrál tam krajskou soutěž s Vojtou Krupičkou, Františkem Šremrem, Oldou Kubcem a dalšími.

Pamatuji si, že jsem s dětmi z Rychnova chtěl vyhrát okresní přebor žákovských družstev. Jenže k tomu jsem nejprve musel vytvořit konkurenci, zvednout zájem o šachy po školách v okrese, aby se najednou do okresního přeboru přihlásilo 16 týmů. Vyžádalo si to obrovskou publicitu, přímo masáž v okresním tisku a také rozvoj mých trenérských schopností.

Za pár let nato jsem už jako člen Spartaku Rychnov šachově rostl, pětkrát za sebou vyhrál okresní přebor jednotlivců a po čtrnácti dnech studia v Klánovicích navázal na absolvování týdenního kurzu trenéra III. třídy (1969 na Šerlichu v Masarykově chatě, řídil František Pithart) a pod vedením Brňáka Bohouše Skácela získal po čtrnácti dnech kolem roku 1980 licenci trenéra II. třídy.

Začátky v Rychnově

V tehdejší Východočeském kraji existoval Krajský přebor osmičlenných žákovských družstev, řízený opět legendou: Stanislavem Foglarem z Pardubic. Náš rychnovský osmičlenný tým šel rychle dopředu. Na postech trenérů tehdejšího Spartaku vystřídali generaci Pavla Krejcara např. Zdeněk Hanzlík, Zdeněk Libra, později Miloš Klíma, několik let pracoval jako trenér Rostislav Palla. Pět let po sobě jsme pak vyhrávali KPŽD osmičlenných družstev a valili jsme se dál jako lavina.

To už jsme v období posledních devadesátých let minulého století. Panda byla už v roce 1988 vítězem Velké ceny Československa žákovských družstev. Objížděli a vyhrávali jsme turnaje v Praze, Rožďalovicích, Bratislavě, Frýdku-Místku, Šale, Olomouci, Pardubicích. Převzal jsem tehdy řízení seriálů turnajů Velké ceny Československa po zakladateli této soutěže Jaroslavu Pelikánovi. A převzal jsem také řízení tzv. festivalových turnajů, které se konaly v Příbrami, Zlíně, Praze a v Rýmařově. Největšími konkurenty Rychnova ve VC byly Prešov a Frýdek-Místek. Největší turnaj Velké ceny Československa jsme uspořádali v Rychnově v roce 1988 pro 516 účastníků. Byly to

soutěže, které předcházely vytvoření etapového M ČR žáků v jednotlivých věkových kategoriích.

V Rychnově konečně začali vyrůstat kandidáti mistra šachu, např. Petr Kačírek nebo Martina Holoubková (dnes Kořenová). Zaujali jsme i legendárního trenéra Evžena Gonsiora z Hradce Králové, který tehdy našim špičkovým talentům začal hodně pomáhat a postupně přesunul své individuální tréninky do Rychnova nad Kněžnou (moc se mu nechtělo, ale později do Rychnova jezdil rád). A staly se z nich tréninky kolektivní, protože moji svěřenci již překonávali moji šachovou výkonnost 1. VT. Martina Pallová, Hana Pirklová, Romana Pallová, Petr Mach, Michal Červinka, František Rydl, později Martina Marečková, ještě později třeba Jan Macháň – všichni KM, někteří dokonce později mistři šachu (necht' prominou všichni, na které jsem si právě nevzpomněl) se stávali mistry Československa nebo mistry Čech mládeže, začali jezdit na turnaje do zahraničí a díky tomu, že jsem se sám musel hodně učit (...kdo neumí, učí...), získal jsem titul KM s nimi později i já.

Během devadesátých let byl ale v republice neúnosný stav. Komunisté nepřipustili oficiální přebory republiky mládeže jednotlivců ani družstev! Zdůvodňovali to tím, že by musel pořadatel (svaz) platit všechny náklady účastníků a na to žádá (ani současná) vláda nenašla v rozpočtu místo.

Vznik Extraligy mládeže

Největším žákovským turnajem v republice byl v té době turnaj na antukovém sportovišti pod vojenskými stany v Zaječicích (v roce 2025 se hrál 61. ročník opět s přítomností legendárního zakladatele turnaje Jaroslava Hájka). Jediný ročník, kde Jarda chyběl a švýcar se nasazoval pověstnými kartičkami na jím vyrobených sololitových nástěnkách, mi Jarda Hájek svěřil. A moc si toho pověření vážím, stejně jako jsem rád za současné řízení počítačem ve swiss manažeru Mirkem Hurtou.

Na zaječickém turnaji v roce 1989 jsme se sešli u stolu za informačními tabulemi před bufetem právě s Jaroslavem Hájkem a Karlem Kubalou (tehdy lídrem šachu

ve Frýdku-Místku) a konstatovali, že Velká cena je již prakticky organizačně překonanou historií a dali základ nové soutěži: celostátní lize mládeže Československa.

Do „ligy“ byla přijata nejlepší mládežnická střediska republiky a soutěž asi pro 12 týmů byla zahájena soustředěním všech týmů v Lutíně již na podzim 1989. Škoda, že se mi nedochovaly dnes již historické materiály z té doby. Druhé soustředění celostátní ligy se konalo v tehdejším ODPM v Rychnově nad Kněžnou při listopadovém převratu, těsně před 17. listopadem 1989. Všichni trenéři sledovali v televizi v šatně u vchodu do ODPM televizi, masy lidí nespokojených s režimem valící se ulicemi Prahy. Šachisté vznikem ligy mládeže, která se později stala extraligou mládeže, tedy revoluci o pár měsíců předběhli.

Vzápětí se začala rozdělovat republika Československo. Vznikl Český šachový svaz. A na Moravě Moravský šachový svaz. V čele ČŠS byl Jaroslav Hájek, já jsem v ČŠS a později v ŠS ČR řídil komisi mládeže. Snahou ČŠS bylo spojit svazy dohromady, abychom mohli zastupovat stát navenek jako jeden svaz. Tomu bránil především pan Ladislav Dobrovolský. V dalších letech jsem byl nejen trenérem v Rychnově, ale i předsedou KM ČŠS, spolumajitelem a šéfredaktorem Orlického týdeníku – okresních novin v Rychnově n. K.

12 let ve funkci předsedy komise mládeže ČŠS a ŠSČR

Podařilo se mi uvést do života oficiální mistrovské soutěže mládeže družstev i jednotlivců. ČŠS a MŠS se podařilo spojit především díky úsilí předsedy ČŠS a později ŠSČR Vlastimila Sejkory.

Vznik přeborů republiky mládeže

Z festivalových turnajů se stala brzy Mistrovství ČR mládeže do 10–16 let v rapidu, založil jsem tradici Mistrovství ČR družstev do 12 let v rapidu (první

takový turnaj se hrál v KD Rabštejn v Kostelci nad Orlicí), zaječický tradiční turnaj získal statut MČR družstev starších žáků a společně s Jardou Hájkem jsme začali uvádět do života MČR žáků jednotlivců po kategoriích.

Z krajů byly postupy nejprve do tří polofinálových turnajů, potom na MČR pro 24 účastníků v každé kategorii a zvlášť do MČR dívek. To byl obrovský posun proti předcházející socialistické éře, kdy z Československa mohli jet na zahraniční turnaje zpravidla jen děti z Prahy, Brna nebo Ostravy. Najednou začali jezdit opravdu nejlepší – přeborníci republiky. Předtím platil za neoficiální přebor ČR jediný turnaj s tempem praktického šachu, který se konal týden v Rýmařově. Ale pozor, žádný mistr ČR z tohoto turnaje nemohl vzejít...

Obnovení pravidelných Přeborů škol

Několik let se nehrály Přebory škol ČR, protože Asociace školních sportovních klubů, která je organizovala, měla rovněž vedení poplatné komunistům (přebor ČR by musel hradit náklady všem hráčům). Prosadil jsem ve svazu i obnovení této soutěže s financováním jednotlivými školami, které měly zájem. Soutěž šla na svět ztuhla, ale přeci. Jeden z prvních Přeborů škol ČR jsme uspořádali v Agrohotelu Dlouhá Ves u Rychnova, tam začala také rychnovská spolupráce v klubem v Klodzku. Účast na této soutěži se stala reprezentativní až postupem času.

Mladým Rychnovákům byla tehdy už Česká republika malá.

Vyrážíme do Maďarska, Polska, na Ukrajinu a do Švédska

S celým autobusem nadšenců jsme tedy vyrazili třeba do maďarské Kunzentmiklóse na turnaj mládeže, s Petrem Kačírkiem a Romanou Pallovou jsme zahájili tradiční výjezdy do švédského Malmö na turnaj

juniorů, ze Švédska do Polska, Německa nebo Dánska. I tam Petr Kačírek zvítězil.

Přišlo nám pozvání od Piotra Bobrowského z polského Rybniku na turnaj osmičlenných družstev mládeže. Trénovali jsme tehdy v Rychnově s Rostou Pallou a v době stanného práva v Polsku cestovali právě tam. Měl jsem prošlý pas a vracel jsem se na 1. máje z hranic v Bohumíně se synem Robertem zapsaným v mém pase zpět. Výprava pokračovala do Rybniku vedená Rostou. Děti z mého auta přesedly do polského auta, které zrovna stálo ve frontě na hranicích, a já jsem zkoušel přejet hranice v Krnově. Kdepak...

Musel jsem se vrátit do Rychnova, zajet ještě večer na hory za panem Měšťanem, ten mi dal v Rychnově razítko, obětavce Měšťana jsem zase zavezl na hory, doma popadl rohlík, usmažil vejce a hurá do Rybnika. Kousíček od slezské Wodzislawi najednou stáli nad ránem na silnici tři vojáci s kulomety, a že nemůžeme tudy jet dál, musíme tamtudy... Přijeli jsme do Rybnika, do internátu vlezli oknem, dvě hodiny spali. Ráno náš tým zářil. V hale bylo přes padesát osmičlenných týmů z několika zemí a náš tým skončil druhý!!!

Naše ambice tím zdaleka nekončily. V roce 1989 těsně před revolucí dostali rychnovští komunisté pozvánku k účasti na šachový turnaj mládeže šestičlenných družstev do ukrajinského města Priluki. To ještě existoval Sovětský svaz a psal se začátek listopadu 1989. Jeli jsme vlakem a desetidenní dramatickou cestu do tehdejší země mistrů světa v šachu jsem popisoval na pokračování ve statích v Orlickém týdeníku. Byla to řada dnes již skoro neuvěřitelných komických příběhů. Výpravu se mnou vedl Antonín Kačírek a František Rydl, tým tvořili Petr Kačírek, Tomáš Zábrodský, Vladimír Pavelka, František Rydl ml., Romana Pallová a Jana Felixová. Po každém utkání s týmy Priluk, běloruského Kobrinu, gruzínského Kuttaisi, ruského Černigova atd. rostlo naše sebevědomí. „Poslali by nás dřív na Sibiř“, svěřili se trenéři, když jsem tančil na klavíru při večírku oslavujícím ve škole země mistrů světa naše vítězství.

Skoro hrdinským činem bylo tehdy v době, kdy jsem po revoluci převzal okresní noviny, pozvává-

ní Ukrajinců v následujícím roce 1990 na náš tábor do Uhřínova. Výpravu skvělého trenéra z Priluk hlídali dva hoši z KGB, kteří jezdili z Uhřínova do Rychnova prodávat všelijaké ukrajinské cetky na parkoviště u tehdejšího autobusového nádraží v Rychnově.

Do světa jsme jezdili rádi a přijali i pozvání šéfa klubu Statisztika Budapešť do maďarské metropole. I tam zvítězil náš pětičlenný tým s Vládou Pavelkou, Milanem Všetěčkou a dalšími.

Pětkrát na ME a MS do Disneylandu

Protože jsem v té době svým působením výrazně zvedal náklad okresních novin a působil v ČSS na vznik oficiálních mistrovských soutěží pro mládež, byl jsem prací přímo zahlcen. Předsedou KM ŠSČR jsem byl téměř bezplatně asi 12 let. V té době se konaly schůze vedení ČSS a MŠS často i v redakci Orlického týdeníku v Rychnově n. K. na náměstí, protože pro Ostraváky a Čechy to bylo vlastně uprostřed republiky.

Rychnovští žáci a dorostenci získávali v té době mnoho medailí z MČR, začali jezdit ve větší míře do zahraničí i na ME a MS, 2x jsme získali už jako Panda Rychnov n. K. titul mistrů ČR v extralize dorosteneckých družstev, 2x jsme vyhráli MČR družstev starších žáků v Zaječicích, 2x jsme byli mistry ČR družstev mladších žáků do 12 let (v Břeclavi a v Kostelci nad Orlicí).

Podařilo se mi prosadit účast českých vítězů – žáků přeborů ČR v rapid šachu či z festivalových turnajů na ME a později MS v rapid šachu v Paříži, které tehdy sponzorovalo IBM. Vítězové si odváželi počítače. Francouzi tehdy těžili z talentu a popularity Etiena Bacrota, později nejlepšího francouzského šachisty. Naše děti se tam poprvé utkávali s dnešními světovými velmistry. Pořadatelé všem uhradili pobytové náklady, všichni dostali krásná šachová bílá trička i kšiltovky s Mickey Mousem a česká výprava se jen složila na cestu. A z cest pronajatým autem, busem či letadlem bych mohl vyprávět dlouhé příběhy. Ale spokojme se jen s tím, že se hrálo v Disneylandu, děti

měly volný celodenní vstup, hrálo se vždy před Váno-
ci (výtečný marketingový tah). Pět let jsem do Paříže
vždy na pět dnů vozil naše mistry, mnoho jsem se tam
naučil a mnoho se snažil prosadit doma.

Tak např. v posledním desetiletí minulého století se
hrálo v létě v KD Rabštejn v Kostelci nad Orlicí MČR
družstev do 12 let, které sponzorovala rychnovská po-
bočka České spořitelny tak, že všech 150 hráčů dostalo
stejná bílá trička s potiskem červeným logem ČS, slav-
nostní večer s přítomností mnoha kamer se uskutečnil
na nádvoří častolovického zámku na nádherných vy-
řezávaných stolech a židlích, u kterých sedávali v mi-
nulosti kněží, hrabata a v době pana prezidenta Havla
i prezidenti, a čestnou rozhodčí byla majitelka zámku
paní Diana Šternberková. Vážím si významné pomoci
pracovnice rychnovské pobočky ČS Marie Matiaskeové.

Telefonát Marka Vokáče předcházela Glorney a Fa-
ber cupu.

Cesty do Belgie, Skotska, Walesu a Francie

Jednou pozdě večer mi volal z kanceláře ČŠS
na Strahově velmistr Marek Vokáč, mnoho let rovněž
dobrovolný funkcionář, který se do noci často na Stra-
hově „zapomínal“. „Přišla nám pozvánka pro tým
mládeže do Belgie,“ začal svoji řeč. A pokračoval...

Nedlouho potom jsem sestavil pětičlenný tým
chlapců a tříčlenný tým dívek z celé ČR. Druhému
řidiči a trenérovi Antonínu Ambrožovi z pražských
Bohemians jsem zapůjčil služební Felicii z Orlického
týdeníku a sám řídil svoji delší Felicii a vyrazili jsme
jako reprezentace ČR na nejstarší mezinárodní žá-
kovský turnaj kontinentu do krásného města Brugy
na Glorney a Faber cup.

Glorney a Faber cup se hrál mnoho let jen jako
přebor Velké Británie za účasti čtyř ostrovních států,
později se rozšířil o další 4 země (zpravidla Francie,
Nizozemí, Německo, Belgie, Dánsko). Právě za Dán-
sko hledali Belgičané náhradu. Markovi Vokáčovi
jsem řekl ANO a ještě týž večer ČR přihlásil. Náš tým
dívek ve složení Jana Jacková, Hana Pirklová a Míša

Pirklová v Bruggách získal pohár za první místo před Francií, Anglií a Nizozemím, tým kluků s později v mládí zemřelými fenomenálními šachisty Petrem Machem a Michalem Červinkou skončil třetí.

A na Glorney a Faber cup jsme pak letěli na univerzitu do welšského Swansea, na univerzitu ve skotském Aberdeenu, jeli na azurové pobřeží do francouzského Hyères a pak byl ještě v roce 2003 Mirek Hurta s týmem v Dublinu a společně jsme bojovali ve svazu za to, aby při českém pořadatelství náš svaz uhradil hostům z Anglie, Skotska, Walesu, Irska atd. recipročně náklady. To už byl předsedou KM Mirek Hurta, mimořádně pracovitý poctivý dřič, úhradu nákladů prosadil, ale hrálo se v nesrovnatelně horším prostředí internátu mládeže v Rosicích u Brna. Potom se rozhodli účastníci z Velké Británie spolupráci s ostatními státy Evropy na Glorney a Faber cupu zrušit. Velká škoda.

Klub Region Panda si potom našel cestu do světa krásnými výjezdy do maďarských hor Mátra. Velmi nám pomohl Vašek Macháň, táta dalšího mistra, Jana, vzešlého z naší líhně. Jeho vozem jsme absolvovali cestu na vinný zápas s noclehem v Břeclavi, do Gyenyóse a zpátky přes vinný Kyjov se zastávkou na jednu noc. To ještě žil i Leoš Macek, významný organizátor našich týmů v nižších soutěžích.

S Petrem Machem do Rio de Janeiro, Sao Lourenco a Brazílie

Petr Mach byl z mého hlediska největším talentem celé mojí trenérské dráhy v našem klubu. Byl součástí mohutného náboru talentů a party, z níž vzešlo kromě něho i několik dalších mistrů ČR v žákovských kategoriích. Byli jimi i jeho vrstevník Michal Červinka, Hana Pirklová, Václav Zatloukal nebo František Rydl, později např. Jan Macháň, Martina Marečková nebo Martin Bulockin či Václav Kroulík. Petr vládl partě, která byla 2x mistrem ČR družstev mladších žáků, 2x mistrem ČR starších žáků (Zaječice), 2x mistrem ČR dorostu (extraliga). A spolu s ním tyto tituly vybojovali Michal Červinka, Václav Zatloukal, Martin

Podzimek, Honza Skořepa (ne pozdější rychnovský starosta, ale jeho syn), Jirka Karasz, Karina Štolbová, Martin Vaculík z Jablonce, Honza Bernášek z Lanškrouna, Tomáš Zelený z Liberce a další.

Petr Mach byl ale přirozeným lídrem. Vynikal svými hlubokými propočty. Jeho generace byla tak silná, že hned několik jejích členů přešlo do tréninku k jednomu z nejlepších trenérů v Československu a v ČR, k Evženu Gonsiorovi z Hradce Králové. Evžen Gonsior pak v důchodu dojížděl vlakem ze Slezského Předměstí v Hradci do Rychnova vlakem a trénoval každý týden celou skupinu dětí, v níž byli Petr Mach, Michal Červinka, Hana Pirklová, Míša Pirklová. A Evžen mi říkával: „On mi Petr přivede pokaždé ukázat svou novou holku, je to bezvadnej kluk“. Právě podle jeho vzorně zpracovaného metodického materiálu Šachový trénink mírně pokročilých trénovaly později všechny generace rychnovských šachistů, které jsem v kroužcích vedl, a Evžen Gonsior je po Jaroslavu Hájkovi z Chrudimi a Stanislavu Foglarovi z Pardubic mým velkým trenérským vzorem.

Petr Mach získal titul mistra ČR do 14 a do 16 let, vyšplhal až na ELO 2317, s tátou Petrem se nám podařilo sehnat peníze a společně s mistryní ČR dívka Kateřinou Markovou z Příbrami a její maminkou jsme letěli přes Paříž do tehdy osmnáctimilionového města Rio de Janeiro. Strávili jsme v hotelu poblíž Copacabany asi v roce 2000 pět dní, prohlédli jsme si to nejkrásnější v Riu, botanický park Jardim Botânico, sochu Krista nad městem, cukrovou homoli, Copacabanu i továrnu na šperky, projeli jsme kolem favel v chudinské čtvrti a mířili pět hodin autobusem přes hory i doly do Sao Lourenco, lázeňského města, kde se konalo více než 14denní MS mládeže. Nádherné prostředí, kde jsme se poprvé v životě setkali i při obědě se švédskými stoly (Petr si vždy naskládal na talíř hromadu bifteků), ale také s churrascariemi (brazilskými bufety, které účtují cokoli k jídlu za jednotnou cenu za kilogram), byli jsme v pralese u jezera, hodně času jsme trávili na střeše hotelu u bazénu.

A po dvou a něco týdnech jsme našli autobus a spojení do hlavního města Brasilia. Dvanáct hodin

autobusem přes brazilskou vysočinu a dohodnutá návštěva českého velvyslanectví v Brazílii a týden v péči českého velvyslance a jeho manželky. Životní zážitek.

Mistrovství ČR seniorů způsobilo lavinu v Evropě

V posledním čtvrtstoletí jsem odešel ze scény ŠSČR, za zmínku asi stojí, že jsem 22x organizoval další novou soutěž, Mistrovství ČR seniorů. Začal jsem se soutěží první ve chvíli, kdy se mi podařilo podpořit soutěž dotací ze Senátu ČR. Byli jsme prvním turnajem šachových seniorů v Evropě! Mistrovství seniorů okolních států, Mistrovství šachových seniorů Evropy a světa vznikla průběžně později. Covid moji činnost narušil a již se k ní nevracím.

Mistrovství ČR seniorů se hrálo v Rychnově 22 let a zúčastnilo se ho postupně každoročně asi 150 šachistů z celé ČR i ze zahraničí. Stěhovali jsme se v jednotlivých ročnících ze soukromého stylového baru do sálku na internátu strojní průmyslovky, později přes kosteleckou obchodní akademii do reprezentativního Národního domu. Spousta obětavců pamatuje řízení Martinem Šmajzrem, později jeho dcerou Katkou Šimáčkovou. Dynamický růst v každém z ročníků, mnoho doprovodných akcí, z nich největší asi Šachy v Šachově na návsi kolem rybníčku vybudované z mého projektu pro tuto obec a realizovaného při mém působení v Hospodářské komoře.

Slawek Machlowski

Myslím, že jsem uvedl hodně podstatných událostí, které provázely můj šachový život, ale rozhodně to nebyl výčet vyčerpávající. V roce 89-90 náš hodně mladý tým dospělých opustil krajský přebor družstev. Směrem do ligy. A od sezony 90-91 hrajeme ligu nepřetržitě dosud, dokonce tak, že jsme startovali v šesti ročnících i v 1. lize. Zatím jsem ani nezmínil to, že jsme již před rokem 1990 spolupracovali se Slawomirem

Machlowskim z Klodzka, který organizuje pravidelně polskou část našeho pohraničního týmu dospělých. Přes 20 let jsme hráli extraligu mládeže, zúčastnili jsme se drtivé většiny ročníků šachových Zaječic a máme z nich řadu medailí.

Za tím je schována řada příběhů, stovky ligových zápasů a bohužel i spousta let.

Na šachových olympiádách

Martina Kořenová (roz. Holoubková) se účastnila dvou šachových olympiád – v Moskvě a v Budapešti. Lépe jí vyšla ta první v Moskvě, kde byla na 1. šachovnici hvězdou české šachové reprezentace žen.

Daniel Kožúšek po letech strávených při studiu ve Walesu přestoupil do tamní šachové federace. A již po roce se stal reprezentantem Walesu na šachové olympiádě v Budapešti.

Od knížek k počítačům

Protože jsem byl u zrodu extraligy dorostu a následných 1. lig hraných tempem praktického šachu, určitě je na místě pohled „doyena“ na současný vývoj.

Jsem pochopitelně rád, že soutěži bude v roce 2029 již 40 let. Za skoro neuvěřitelný úspěch považuji to, že jsem stále vedoucím jednoho z družstev extraligy i po své sedmdesátce. Má to ale několik „háčků“. Při finále extraligy v roce 2026 ve Vlachovicích jsem sledoval trend šachu s obrovským zaujetím. Když jsem vytáhl knížku Ladislava Alstera Miniaturní šachové partie, která mi pomáhala při prvních ročnících extraligy k tomu, abychom se stali 2x mistry ČR dorosteneckých družstev, byl to důvod k úsměvu. Naše současná jednička, Lukáš Zelba, perlící počítačovými variantami v zahájení, které běžně konzultuje třeba s Vaškem Kroulíkem, Tomášem Míkem, ale i Danem Krautschneiderem, Štěpánem Kroulíkem či Michalem Dušánkem, se na knížku podívala a sdělila mi: „Tohle, Jirko, bylo dobrý tak před padesáti lety...“.

Během víkendu jsem pochopil, že mi už dávno ujel rychlík. O tým se vzorně staral už mladý trenér Jan Horák, který v těch počítačových variantách stále žije a vedl tým už moderním způsobem. S nostalgií jsem sledoval náš dorost při fotbale na plácku, stejně jako jsem ho hrál sám s klukama ještě před třiceti lety a viděl skákat kolegu Pavla Chrze na betonu v Čeladné robinsonádu. On i Petr Herejk – trenéři Ústí nad Labem a Plzně – byli těmi, s nimiž jsem kdysi v Zaječicích pod stany začínal a byli i ve Vlachovicích.

Stále je ale potřeba mít na mysli, že trenér začátečníků asi nepotřebuje počítač a trenér hráčů na úrovni kandidátů mistra a lepších už skoro nepotřebuje knížky.

Jak dál s mládeží?

Vidím vhodnou příležitost k tomu, zamyslet se i nad vývojem systému bojů o mistra ČR mládeže, který mi připadá nyní již pár let zastaralý. U mládežnických klubů trvá pochopitelně několik let, než tým s jeho věkovou vrstvou dospěje k úrovni extraligy. Postoupit do ní znamená vyhrát 1. ligu s 12 účastníky a v dalším roce

V roce 2022 jsem přivedl k titulu vicemistra ČR družstev do 12 let v Jihlavě tým Panda Rychnov n. K. (Daniel J., Mík T., Krautschneider D., Kroulík Š., Zika M., Kroulík V.)

většinou obměnit kádr, protože bohužel všichni stárne-
me. V ELD se tedy drží jen největší šachová centra ČR.

Určitě stojí za zamyšlení pružnější způsob postupů a srovnání aktuální úrovně práce s mládeží v od-
dílech. Možná by bylo vhodné rozhlédnout se i u na-
šich severních sousedů, kteří potom těží z mnohem
pružnější struktury přesto, že jsou několikrát větší
zemí. Jejich šestičlenné týmy mládeže mají dva star-
ší žáky a jednu starší dívku, dva mladší žáky a jednu
mladší dívku, hrají celou soutěž za týden soustředěně.
Postupový systém z jednotlivých polských vojvod-
ství je úplně jiný. A v soutěžích družstev mužů i žen
na olympiádách nám ukazují jen záda. Škoda...

V našich soutěžích, i těch prvoligových, hrajeme
tempem 90+30. O víkendu často 4 partie... Smutné
z hlediska duševní hygieny – že do míst soustředění
cestujeme dvě hodiny v sobotu a dvě hodiny v nedě-
li. To už je vhodné spíš pro umělou inteligenci. Proč
se v 1. ligách nehraje tempem třeba 60+30, což by
soutěž přeci jen polidštilo, to je otázka pro vedení.
Z mého hlediska již zkostnatělé. Vždyť úroveň extra-
ligy a 1. ligy je výkonnostně diametrálně jiná.

Zrušili jsme zápisy partií na MČR v rapid šachu

Byl jsem s dětmi 5x na ME a MS v rapid šachu
v Paříži na přelomu století. Přestože pravidla šachu
FIDE nepřipouštějí zápis partií v rapidu, v Paříži
stovky dětí zapisovaly. Jak může dítě růst bez rozborů
partií. Dokonce i bez rozborů partií na MČR druž-
stev starších a mladších žáků? Blbě.

Argument pravidly FIDE je velmi ubohý. My jsme
zodpovědní za to, jak naše děti porostou. Na dvou
soutěžích, kde se každoročně scházejí desítky nej-
lepších šestičlenných týmů, desítky trenérů a stovky
dětí, tam každý rok promrháme 5 dní. Při zápisech
a rozborech bychom mohli být ve světovém měřítku
s mladými hráči mnohem dál. Chytneme se za nos?

Jak krásný to byl turnaj pod stany v Zaječicích, kde
se zapisovalo i v dešti!

Publicita

Zajímavý pohled se nabízí na změny v publicitě šachu v době historie klubu. V době, kdy jsem začínal, hltal jsem ve Skutči zprávy z okresních novin na Chrudimsku, z Budovatele. Existovaly okresní šachové svazy a ten chrudimský vynikal organizovaností, protože ho vedla organizační hvězda minulého století – Jarda Hájek. Vydával měsíčně cyklostylovaný zpravodaj s veškerými informacemi. Byl také prvním, kdo prosazoval švýcarský systém na turnajích! Na známých kartičkách a sololitových deskách se sponkami řídil zaječický turnaj rychleji než jiní později počítačem. I na Rychnovsku existoval kolem roku 1980 cyklostylovaný zpravodaj již oproštěný od komunistické evidence rozmnožovacích blan. A protože i já sám považuji publicitu za jeden z nejdůležitějších nástrojů pro rozvoj šachu, publikoval jsem spoustu článků v tehdejší Jiskře Rychnovska, okresních novinách. Změna politického režimu v roce 1989 mi umožnila práci přímo v těchto novinách, vyhrál jsem konkurz na šéfredaktora a později noviny nešťastně privatizoval na 6 stejně velkých podílů spolumajitelů. Novinám stoupl až čtyřnásobně náklad (!) a i tak vydržely 12 let, než se zřítily do krachu, protože přišel nový nástroj – internet. Za důležité považuji webové stránky každého svazu i našeho klubu, které zůstávají jedněmi z nejčtenějších. A dále držíme vývěsní skříňku na náměstí u samoobsluhy potravin, tam, kde byl v provozu před 130 lety hotel Puchwein a kde se scházeli první rychnovští šachisté.

Bohužel nám chybí okresní noviny. Nástroj, kterým bylo možno šachovou osvětu nabídnout daleko širší vrstvě lidí. Ale všechno se mění....

Poděkování

Některé moje názory nejsou v souladu s názorem většiny, nebylo tomu tak ani v politice (8 let jsem působil v Zastupitelstvu města Rychnov, 4 roky ve výboru Zastupitelstva Královéhradeckého kraje). Mám radost

z demokracie a vadí mi, že ji někteří lidé chápou jen tak, aby jim vynášela prospěch.

Věnuji se proto v současné době nejraději Salince, vnučce přítelkyně Blanky, kterou má ve vlastní péči, a já se jí snažím dát ze sebe to nejlepší. Chodí do Skautu, na volejbal, na kytaru a klávesy, do šachového kroužku a na angličtinu již od předškolního věku.

Přitom vedu dál spolek Region Panda, který jsem před 30 lety založil, pracoval na mnoha i mezinárodních projektech, které jsem sám připravil a o kterých byla spousta jiných kapitol na jiných místech, a jsem vlastně rád, že to všechno ještě mohu.

Děkuji všem, kteří můj přístup k životu tolerovali a tolerují, a přeji mnoho zdraví zejména těm, kteří dělají cokoli pro mládež. Kromě již zmíněných v současné době v oddíle pracuje zejména Milan Dvořák, organizuje B tým, přestože řídí firmu s padesáti lidmi, A tým organizuje mladičkový Jan Horák a začal se naplno věnovat i elitnímu dorosteneckému týmu, C tým hraje bez problémů spolehlivě pod vedením Františka Dušánka.

Děkuji svému státu za podporu šachu prostřednictvím NSA (Národní sportovní agentura), děkuji Městu Rychnov nad Kněžnou, Královéhradeckému kraji a firmám. Nejvíce firmě RWT Rychnov n. K. a majiteli Ing. Petru Rojkovi, dále firmě Sunfood Ing. Milana Dvořáka a firmě Storm Wed Ing. Ivo Hartmana - členů našich týmů, za nenápadnou, ale dlouhotrvající podporu klubu Region Panda.

Nemohu zapomenout na tomto místě na obětavost dosud nezmiňovaných rodičů všech generací rychnovských šachistů, zejména rodičů talentů Martiny Kořenové (3. juniorky světa v německém Duisburgu, 5. juniorky světa v Buenos Aires, účastnice šachové olympiády v Moskvě a Budapešti), mistryně ČR Martiny Marečkové, rodičů Petra Kačírka, sester Míši a Hany Pirklových, Martina Bulockina, Dana Kožúška, Petra Macha, Michala Červinky, sester Pallových (Martina Folková a Romana Vavroušková), bratrů Kroulíkových, sourozenců Zelbových, Tomáše Míka, Dana Krautschneidera, Lady Hetfleischové, Jana Horáka, Petra Svobody, Matěje Kobra a opravdu mnohých dalších.

I dnešních rodičů – Kubíčkových, Rozumových, Schulerových a ... mohu jich jmenovat daleko víc. Ne desítky, ale stovky rodičů provázely děti z Pandy na cestách. Bez nich by byl každý trenér jen svým zlomkem.

Pravidlo šťastného návratu

Je nejdůležitějším pravidlem, které mám jako trenér již přes padesát let na srdci. Zejména jedu-li vlastním autem s dětmi a dovezu všechny domů zdravé bez nehody. Protože jsem tak najezdil za ty roky nepočítaně mnoho desítek tisíc kilometrů a nesl tak málo zmiňované riziko práce organizátora a trenéra, dovoluji si takto poděkovat všem rodičům a Pánu Bohu za důvěru.

Historie

Šachové školy Panda v letech 1899 – 1988 je popsána v díle Rostislava Pally uveřejněném v ročence Šachové školy PANDA v roce 2004.

Šachová škola PANDA navázala na činnost oddílu šachu ve Spartaku Rychnov n. K. (dnes Sokol Rychnov n. K.). Byla založena 11. dubna 1995.

Tento dokument navazuje na zprávy uveřejněné v ročenkách PANDA 2004–2020.

Historie šachu v Rychnově nad Kněžnou je tedy známa od roku 1899 do roku 2026. (Tedy 127 let.)

Jiří Daniel
14. 4. 2026

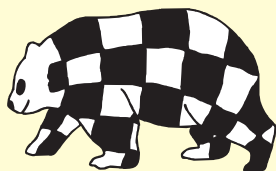

**Hráči mistrovských tříd, kteří začínali
nebo ji získali v Rychnově n. K.:**

Buločkin Martin
Červinka Michal
Daniel Jiří
Folková - Pallová Martina
Horák Jan
Kačírek Petr
Kolovratník Miloš
Kořenová - Holoubková Martina
Koza - Pirklová Misha
Kožúšek Daniel
Kroulík Václav
Mach Petr
Macháň Jan
Machlowski Slawomir
Marečková Martina
Mík Tomáš
Rydl František
Vavrušková - Pallová Romana
Pavlíček Miroslav
Pirklová Hana

**Do Regionu Panda přestoupili hráči
mistrovských tříd:**

Novotný Josef
Zelba Lukáš
Zelbová Lada

REGION PANDA